

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

§ 337
§ 105

30.11.2020
07.12.2020

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilua koskevien yhteistyösopimusten hyväksyminen

383/14.07.01/2019

KAUPHALL 30.11.2020 § 337

Työllisyys- ja turvallisuuspäällikkö Pekka Mansikkamäki

Tampereen kaupunginhallitus päätti 11.11.2019 § 488 hakeutumisesta työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun yhteisellä hakemuksella Pirkanmaan muiden kuntien kanssa ja hyväksyi kokeilua koskevan aiesopimuksen ja yhteisistä toiminnoista aiheutuvien kustannusten jakamista koskevan sopimuksen.

Edelleen 10.2.2020 § 63 kaupunginhallitus päätti Tampereen sitoutumisesta hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista koskevaksi kokeilualueeksi. Sitoutumisen ehdoksi asetettiin, ettei hallituksen esitys eduskuntakäsittelyssä syntyvine muutoksineen merkittävältä osin poikkea esitysluonnoksen sisällöstä ja että kokeilun resursointiin, hankintayhteistyön periaatteisiin, työnjakoon työttömyysturvatehtävässä, työhakijaksi ilmoittautumisen sujuvuuteen ja TE- toimiston työnantajayhteistyön kohdentumiseen koskeviin reunaehtoihin ei tule merkittäviä Tampereen kaupungin kannalta negatiivisia muutoksia valmistelun edetessä. Lisäksi kaupunginhallitus piti tärkeänä kokeilun onnistumisen kannalta sitä, että kaupungin antamassa työllisyyskokeilulakiluonnosta koskevassa lausunnossa (pormestari 23.1.2020 § 11) esitetyt ongelmakohtat huomioidaan ministeriön lopullista lakiesitystä annettaessa.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun liittyvä erillislainsäädäntö on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä ja todennäköisesti valmistumassa vuoden loppuun mennessä. Kokeilulain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Kuntakokeilut päättyvät lakiesityksen mukaan 30.6.2023.

Kokeilualueen kunnat vastaavat kokeilulain nojalla TE-toimiston asemesta eräistä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitetuista palveluista ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisista palveluista kokeilulaissa tarkoitetulle kohderyhmälle. Lisäksi kokeilualueen kunnat todennäköisesti antavat kohderyhmälle eräitä työttömyysturvalaissa tarkoitettuja työvoimapoliittisia lausuntoja. Pirkanmaalla kokeilualueen kunnat

ovat alustavasti sopineet eräiden palvelujen osalta järjestämisvastuun siirrosta keskenään. Jotta kokeilualue olisi toimivaltainen kokeilun käynnistyessä, tulee kuntien väliset yhteistyösopimukset olla hyväksytyt kunnissa ennen vuodenvaihdetta.

Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toiminta- ja palvelumalli on valmisteltu laaja-alaisessa kuntien välisessä yhteistyössä yhdessä kumppaneiden kanssa. Päävastuussa valmistelusta on ollut Pirkanmaan kuntien nimeämä valmisteluryhmä. Valmisteluprosessin johtaminen ja koordinointi on hoidettu Tampereelta. Kunnat ovat osallistuneet kokeilua koskevien sopimusten valmisteluun.

Kuntasopimus

Kuntasopimuksella sovitaan Tampereen ja muiden kokeiluun kuuluvien kuntien välisestä yhteistyöstä kuntakokeiluun sekä kokeilulain toteuttamiseen liittyen. Kuntasopimuksessa sovitaan siitä, miten yhteistyö toteutetaan ja pääsopimuksen velvoitteet pannaan täytäntöön. Kuntasopimus on myös kokeilulakiin liittyvien keskitettyjen palvelujen osalta Kuntalain 8 luvun 49 ja 54 § mukainen sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta Tampereella. Kuntasopimuksen liitteessä sovitaan Tampereelle keskitettyjen tehtävien ja palvelujen kustannusten jaosta kuntien kesken.

Kuntasopimus liitteineen on valmisteltu kuntien syksyllä 2019 hyväksymien kokeilun aiesopimuksen ja kustannustenjakosopimuksen pohjalta. Aiesopimukseen verrattuna muuttuneet kohdat on kuntasopimuksessa merkitty punaisella tekstillä. Muutokset perustuvat kokeilun valmistelun aikana täydentyneeseen kokeilulainsäädäntöön (HE 87/2020 ja HE 114/2020) ja valtakunnallisiin valtionhallinnon linjauksiin sekä Pirkanmaan kokeilukuntien yhteiseen valmisteluun.

Yhteisten tehtävien osalta jaettavien kustannusten perusteet ja palvelujen sisältö on avattu aiempaa täsmällisemmin. Tampereelle keskitettyjen kotoutumisaikaisten työnhakija-asiakkaiden palvelujen ja kotoutumista edistävien ohjaus- ja neuvontapalvelujen osalta kustannustenjako pohjautuu kuntajohtajien linjaukseen palvelun suoriteperusteisesta laskuttamisesta.

TYP-sopimus

Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa ajalla 1.1.2021-30.6.2023 Tampereen kaupunkiseudun kunnat vastaavat kokeilun kohderyhmään kuuluvien työnhakijoiden palvelusta kokeiluhenkilöstön toimesta (kunnan ja TE-hallinnon siirtyvät asiantuntijat) yhdessä Kelan kanssa. Tämän kohderyhmän osalta

työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) ei näin ollen osallistu TYP-asiakkaiden palveluprosessiin kokeilun aikana, vaan kunnat vastaavat monialaisesta yhteispalvelusta myös työvoima- ja elinkeinopalvelujen osalta työllisyyden edistämisen kuntakokeilulain mukaisesti. TE-toimistoon jäävän monialaista tukea tarvitsevan asiakaskohderyhmän osalta TYP-toiminnasta sovitaan liitteenä olevan muutospöytäkirjan mukaisesti.

Kokeilun pääsopimus

Tampereen kaupunki on neuvotellut useaan otteeseen Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston ja KEHA-keskuksen kanssa työllisyyden edistämisen kuntakokeilua koskevasta pääsopimuksesta (yhteistyösopimus Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta).

Pääsopimuksella on tarkoitus sopia osapuolten välisestä yhteistyöstä, joka liittyy työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (xx/2020) toimeenpanoon ja tavoitteiden toteuttamiseen.

Neuvotteluissa ei ole päästy yhteisymmärrykseen siten, että sopimuksessa olisi riittävällä tavalla huomioitu kaupunginhallituksen 10.2.2020 tekemään päätökseen sisältyviä varauksia, kuten siirtyvää resurssia, ELY-keskuksen kanssa tehtävän hankintayhteistyön periaatteita sekä alueellisten rekrytointi- ja yrityspalvelujen yhtenäisyyden varmistamista.

Neuvotteluja jatketaan ja kaupunginhallitus hyväksyy lopullisen sopimuksen hallintosäännön 15 § 26 kohdan nojalla.

Kokeilun resursointi

Pirkanmaan kunnat ovat sitoutuneet kokeiluhakemuksessaan integroimaan lakisääteiset ja yleisen toimialansa puitteissa resursoimansa työllisyyttä edistävät palvelut työllisyyden kuntakokeilun käyttöön. Hakeutumisvaiheessa Pirkanmaan kuntien yhteenlaskettu resursointi kokeiluun yleisen toimialan puitteissa oli vuositasolla noin 19,5 milj. euroa, josta henkilöstöresurssien osuus oli noin 7,2 milj. euroa. Ministeriön edellyttämä 15 prosentin panostus suhteessa kunnan osarahoittamaan työmarkkinatuen maksuosuuteen täyttyy sekä kokeilualueen kokonaisuuden että yksittäisten kuntien osalta. Tämän resursoinnin lisäksi kokeilun käyttöön tulee huomattava osuus kuntien lakisääteisiin tehtäviin liittyviä resursseja, joita laskelmassa ei ole otettu huomioon. Lakisääteisten tehtävien kytkeminen kokeiluun vähintään kaksinkertaistaa Pirkanmaan kuntien kokeiluun osoittamat resurssit.

Lisäksi kunnat hyödyntävät työllisyyden edistämisessä koko ekosysteeminsä palvelutarjontaa (esim. elinkeino-, koulutus-, sosiaali- ja terveystyöpalvelut, sivistystyöpalvelut jne.).

TE-toimisto olisi siirtämässä 171,7 henkilötyövuotta vastaavan määrän virkamiehiä kuntiin kokeilun tehtäviin kuntien suostumuksen perusteella. Tampereen osuus siirtyvästä henkilöstöstä on 112,3 henkilötyövuotta. Kunnat ovat määrittäneet TE-toimistosta siirtyvän henkilöstön tehtävät kokeilussa. Yhdistämällä kuntien ja valtion resursseja ja toimivaltaa pyritään vaikuttavampaan työllisyyden hoitoon.

Pirkanmaan kuntien vastuulle siirtyisi kokeilussa yhteensä noin 30 000 asiakasta kokeilulaissa määritellyn kohderyhmän mukaisesti. Tampereen osuus asiakasmäärästä olisi noin 19 000. Asiakasmääräarvio perustuu lokakuun 2020 tietoihin.

Valtion ensi vuoden talousarviota ei ole vielä hyväksytty, mutta valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ja Pirkanmaan ELY-keskuksesta saadun alustavan tiedon mukaan vuodelle 2021 Pirkanmaan kokeilualueelle olisi tulossa palkkatuki- ja starttirahapäätöksiä varten noin 15 milj. euroa päätöksentekooikeutta. Valmennus- ja asiantuntijapalveluiden uusien palvelujen määräraha kokeilualueelle olisi arviolta noin 5,5 - 6,5 milj. euroa vuodelle 2021. Valmennukset hankittaisiin lähtökohtaisesti kokeilun käyttöön kokeilukuntien ELY-keskukselle tekemien ehdotusten pohjalta.

Kotoutumiskoulutuksen osalta TEM:n määrittelemä arvio kiintiöstä vuodelle 2021 olisi 3,8 milj. euroa. Kotoutumiskoulutus olisi käytännössä kokonaan kokeilun asiakkaille ja koulutuksen sisältöä on valmistelu kokeilun ja ELY-keskuksen yhteistyönä. Täydentävän ammatillisen työvoimakoulutuksen ml. yhteishankintakoulutus määräraarvio olisi noin 8 milj. euroa. Työvoimakoulutuspalvelut olisivat sekä TE-toimiston että kokeilun asiakkaiden käytössä. Koulutusesityksiä ovat tehneet niin TE-toimisto kuin kokeilukin. Pääosa ammatillisesta työvoimakoulutuksesta toteutetaan valtionosuusrahoitteisena, jossa määrärahat ohjautuvat suoraan työvoimakoulutuksen järjestämisluvan omaaville oppilaitoksille. Tarjonnasta on käyty yhteistä keskustelua valmisteluvaiheessa ELY-keskuksen, TE-toimiston ja kokeilualueen kesken. Lisäksi ELY-keskuksen hankkimaan Yrittäjyysbuusti-palveluun ohjattaisiin asiakkaita sekä kunnista että TE-toimistosta.

TE-toimisto myöntää työvoimapolitiittisia hankeavustuksia pääsääntöisesti järjestöille ja kolmannelle sektorille. Vuoden 2021 määräraha-arvio on noin 1,6 milj. euroa. Työvoimapolitiittisten avustusten avulla syntyvät työllistymistä edistävät palvelut olisivat

pääsääntöisesti kokeilun kohderyhmän käytettävissä.

Liitteet

- Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kuntasopimus
- Kustannustenjakoliite
- Tampereen kaupunkiseudun TYP-sopimuksen muutos
- Tampereen kehyskuntien sopimus työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa
- liite Tampereen kehyskuntien sopimukseen työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa
- Yhteistyösopimus Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta

Oheismateriaali

- Ylöjärven toimintamalli

Kaupunginjohtaja ehdottaa

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä

1. työllisyyden edistämisen kuntakokeilua koskevat liitteinä olevat sopimukset, sillä edellytyksellä, että kokeilua koskeva lainsäädäntö tulee voimaan
2. kuntien väliset yhteistyösopimukset työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Pirkanmaan alueella liitteineen
3. Ylöjärven kaupungin TYP-sopimuksen muutoksen ajalle 1.1.2021-31.12.2021
4. Kokeilulle nimetään operatiivinen johtoryhmä. Johtoryhmän jäseniä ovat kokeilukuntien alueelliset edustajat. Alueet, joita pyydetään nimeämään edustajansa johtoryhmään, ovat Tampereen kehyskunnat (kaksi jäsentä), jäsenenä toimii Lempäälän kunnan työllisyyspalveluiden päällikkö Lotta Lammi tai hänen sijaisensa ja Ylöjärven kaupungin työllisyys- ja turvallisuuspäällikkö Pekka Mansikkamäki tai hänen sijaisensa
5. Merkitään tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä tehtävän yhteistyösopimuksen neuvottelutilanne ja valtuutetaan Tampereen kaupunki kuntasopimuksessa mainitulla tavalla allekirjoittamaan ja hyväksymään Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä tehtävän yhteistyösopimuksen liitteineen

6. kaupunginjohtaja oikeutetaan tekemään sopimukseen vähäisiä teknisluonteisia muutoksia.

Päätös Hyväksyttiin.

KAUPVALT 07.12.2020 § 105

- Liitteet
- Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kuntasopimus
 - Kustannustenjakoliite
 - Tampereen kaupunkiseudun TYP-sopimuksen muutos
 - Tampereen kehyskuntien sopimus työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa
 - liite Tampereen kehyskuntien sopimukseen työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa
 - Yhteistyösopimus Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta
- Oheismateriaali
- Ylöjärven toimintamalli

Kaupunginhallitus ehdottaa

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä

1. työllisyyden edistämisen kuntakokeilua koskevat liitteinä olevat sopimukset, sillä edellytyksellä, että kokeilua koskeva lainsäädäntö tulee voimaan
2. kuntien väliset yhteistyösopimukset työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Pirkanmaan alueella liitteineen
3. Ylöjärven kaupungin TYP-sopimuksen muutoksen ajalle 1.1.2021-31.12.2021
4. Kokeilulle nimetään operatiivinen johtoryhmä. Johtoryhmän jäseniä ovat kokeilukuntien alueelliset edustajat. Alueet, joita pyydetään nimeämään edustajansa johtoryhmään, ovat Tampereen kehyskunnat (kaksi jäsentä), jäsenenä toimii Lempäälän kunnan työllisyyspalveluiden päällikkö Lotta Lammi tai hänen sijaisensa ja Ylöjärven kaupungin työllisyys- ja turvallisuuspäällikkö Pekka Mansikkamäki tai hänen sijaisensa
5. Merkitään tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä tehtävän yhteistyösopimuksen neuvottelutilanne ja valtuutetaan Tampereen kaupunki

kuntasopimuksessa mainitulla tavalla allekirjoittamaan ja hyväksymään Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä tehtävän yhteistyösopimuksen liitteineen

6. kaupunginjohtaja oikeutetaan tekemään sopimukseen vähäisiä teknisluonteisia muutoksia.

Päätös

Hyväksyttiin.
